

ΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΗΣ ΝΑΓΚΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΓΕΝΕΤΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ : ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΘΝΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

Ευπραξία-Αίθρα Μαριά
Αν. Καθηγήτρια Δικαίου του Περιβάλλοντος-Δικηγόρος
Σχολή Μηχανικών Περιβάλλοντος
Πολυτεχνείο Κρήτης

ΔΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

Εισαγωγή

Η προστασία της βιοποικιλότητας και των γενετικών πόρων στο Διεθνές Δίκαιο

Η Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλότητα- Το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια

Στο Δίκαιο της ΕΕ-Ο Κανονισμός 511/2014 και ο εφαρμοστικός Κανονισμός 2015/1866

Στο εθνικό δίκαιο: Το Σύνταγμα & η κοινή νομοθεσία - Η εθνική στρατηγική

Οι αναγκαίες πρωτοβουλίες συμμόρφωσης - εθνικός οδικός χάρτης

Βιολογική Ποικιλότητα

Στηρίζει την ίδια την
ύπαρξή μας –
παρέχει βασικές
οικοσυστημικές
υπηρεσίες

Βάση της έρευνας & της
καινοτομίας
(επισιτιστικός-
φαρμακευτικός τομέας)
– παραγωγή πολλών
εμπορικών προϊόντων

Υπόβαθρο της
κουλτούρας και του
πολιτισμού

Αναγόρευση σε
παγκόσμιο αγαθό
ιδιαίτερης αξίας για
παρούσες και
μέλλουσες γενεές
και κατοχύρωσή της
στο δίκαιο

Γενετικοί πόροι

Ακρογωνιαίος λίθος
της βιολογικής
ποικιλότητας

Συνδέονται με την
πολιτισμική διαδρομή
του ανθρώπου και
την υγεία του

Χρησιμοποιούνται από
ένα ευρύ φάσμα
χρηστών για
επιστημονική έρευνα &
για εμπορική
εκμετάλλευση
(φαρμακευτικά
προϊόντα, αγροτικά,
καλλυντικά, τρόφιμα,
ποτά κλπ)

Είναι οι ζωντανοί
οργανισμοί στο έδαφος,
στο νερό, τον αέρα και σε
κάθε σημείο της
επικράτειας (in situ)
καθώς και σε συλλογές
διατήρησης (ex situ), λ.χ.
Τράπεζες Γενετικού
Υλικού, Τράπεζες
Σπόρων, Βοτανικοί
Κήποι, Τράπεζες DNA

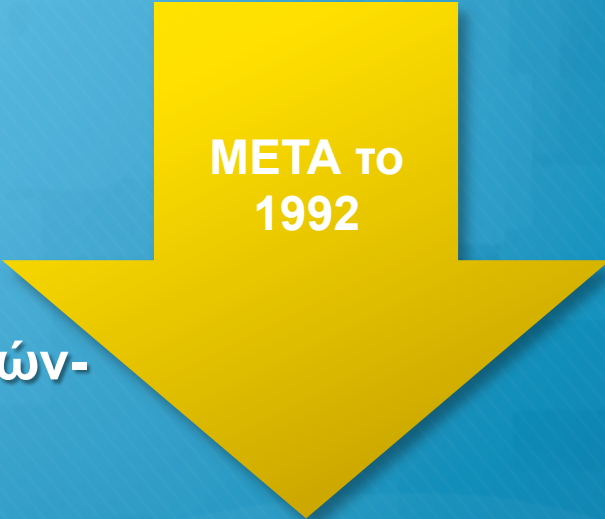

ΠΡΙΝ ΤΟ
1992

- ◆ Γενετικοί πόροι :
- ◆ ως παγκόσμια κληρονομιά
- ◆ με ελεύθερη πρόσβαση

- ◆ Σταδιακή κατοχύρωση **δικαιωμάτων εκμετάλλευσης** (δικαιώματα δημιουργών ποικιλιών, ευρεσιτεχνία –πατέντες) – κορύφωση με βιοτεχνολογία – σημαντική διεύρυνση φάσματος εφαρμογών και αντίκτυπος στην παγκόσμια οικονομία
- ◆ Διαμόρφωση δίπολου : «**Χώρες Πάροχοι**» (αναπτυσσόμενες χώρες)
«**Χώρες Χρήστες**» (αναπτυγμένες χώρες) + «**Βιοπειρατεία**»

- ◆ ως εθνική κληρονομιά
- ◆ αναγνώριση «παραδοσιακής γνώσης»
- ◆ **ΑΙΤΗΜΑ** : Η οριοθετημένη σχέση «χωρών-παρόχων» και «χωρών-χρηστών»

ΜΕΤΑ ΤΟ
1992

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ (CBD), 1992

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ - ΑΛΛΑΓΗ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

- ◆ Γενετικοί Πόροι ως **εθνική κληρονομιά**
- ◆ **Πρόσβαση** μετά από συναίνεση των αρχών του κράτους- «παρόχου» καθώς και **δίκαιης και ισότιμης κατανομής των οφελών** που προκύπτουν από τη χρησιμοποίηση των γενετικών πόρων (ΠΚΟ) καθώς και της σχετικής παραδοσιακής γνώσης

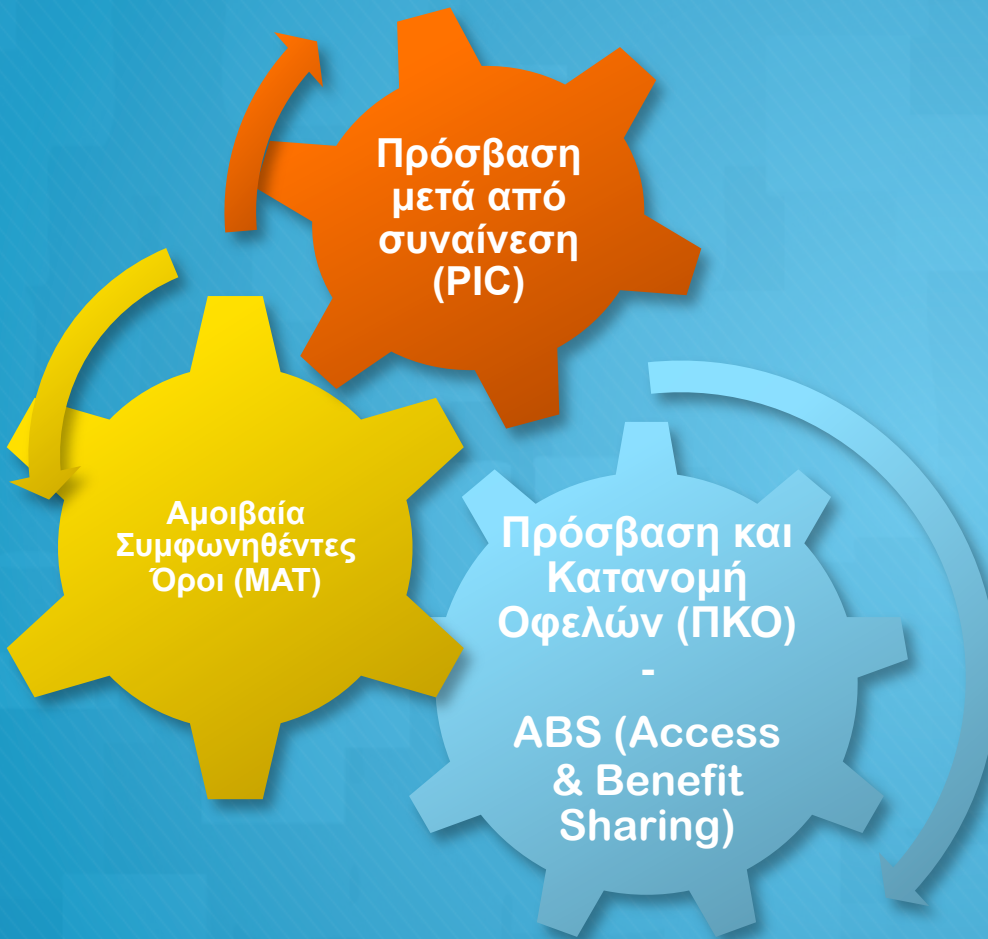
ΜΕΤΑ ΤΗ CBD

ΝΕΟ ΤΟΠΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΓΕΝΕΤΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

- ◆ Πρωτόκολλο της
Ναγκόγια (2010)
- ◆ Κανονισμός ΕΕ
(2014)

επίπεδα προστασίας των ΓΠ

έννοιες-κλειδιά

ΝΟΜΙΚΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΓΕΝΕΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Οι γενετικοί πόροι ορίζονται

◆ Ως το γενετικό υλικό **υφιστάμενης ή εν δυνάμει αξίας** (Ν. 2204/1994 για την κύρωση της ΣΒΠ, αρ. 2)

Δυναμική προβολή στο μέλλον

◆ Ως **γενετικό δε υλικό** νοείται κάθε είδους φυτικό, ζωϊκό ή μικροβιακό ή άλλης προέλευσης υλικό που περιέχει λειτουργικές μονάδες κληρονομικότητας (ομοίως αρ. 2 κυρωτικού Ν. 2204/1994).

ΕΠΙΠΕΔΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΓΕΝΕΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

1. ΔΙΕΘΝΕΣ

ΣΥΜΒΑΣΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ (CBD)

- ◆ Προστασία της βιοποικιλότητας ΩΣ ΟΛΟΝ
- ◆ Προστασία γενετικών πόρων ΩΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ (αρ. 15)
- ◆ 3 πυλώνες :
 - ◆ Διατήρηση in situ & ex situ (άρθρα 8 & 9)
 - ◆ Αειφορική χρήση των συστατικών της (άρ. 10)
 - ◆ Δίκαιος & ισότιμος καταμερισμός των οφελών (αρ. 15)

Πρόσβαση στους γενετικούς
πόρους κατόπιν PIC & MAT

Πρωτόκολλο της Ναγκόγια

**NAGOYA PROTOCOL
ON
ACCESS TO GENETIC RESOURCES
AND THE FAIR AND EQUITABLE
SHARING OF BENEFITS ARISING
FROM THEIR UTILIZATION
TO THE
CONVENTION ON
BIOLOGICAL DIVERSITY**

TEXT AND ANNEX

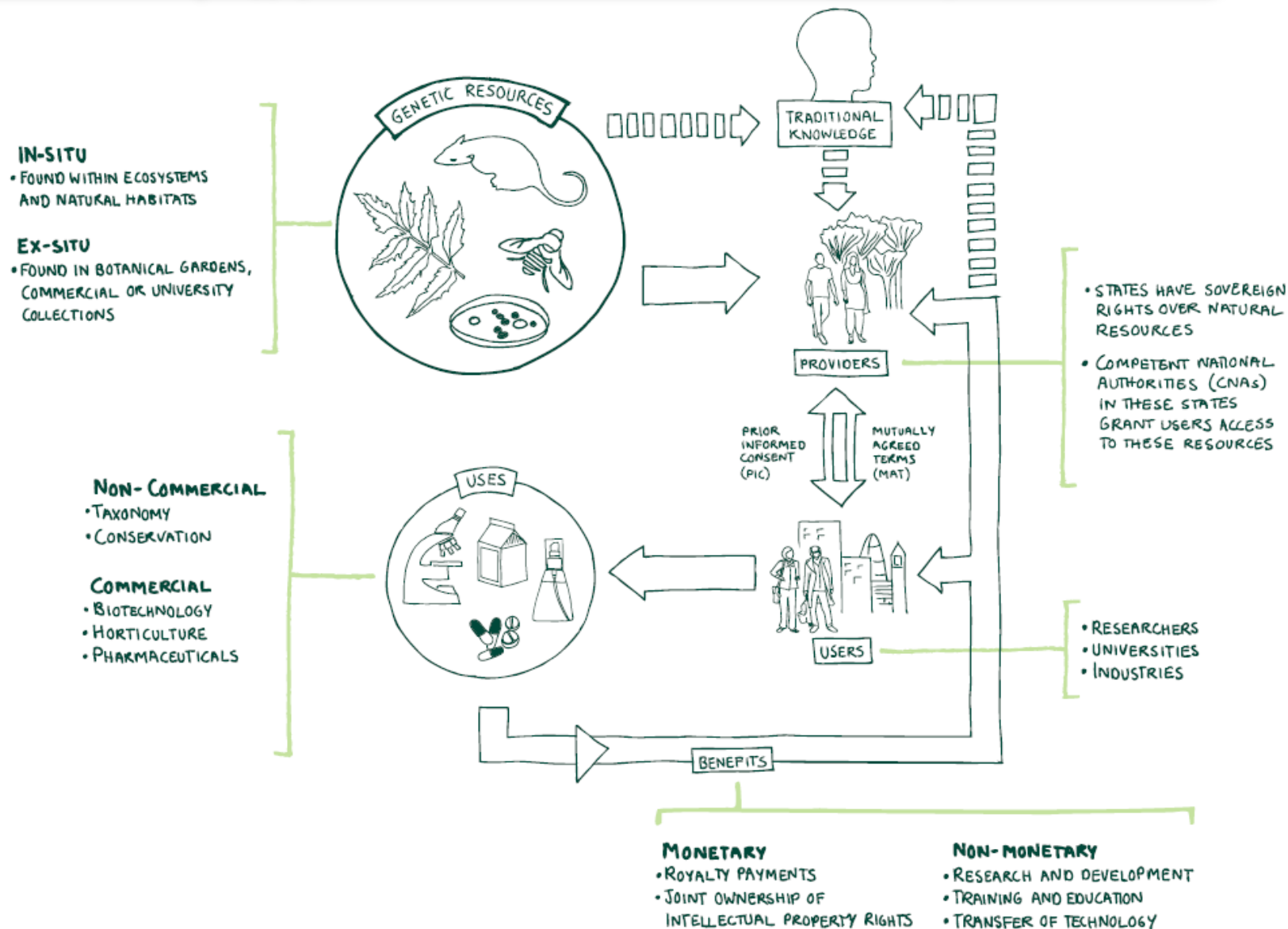
◆ ΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΗΣ ΝΑΓΚΟΓΙΑ

- ◆ για την πρόσβαση σε γενετικούς πόρους και τον ισόρροπο και δίκαιο καταμερισμό των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από τη χρήση τους (Access and Benefit Sharing)
- ◆ (10^η διάσκεψη των μερών της CBD, 2010 – www.cbd.int/abs)

Διαγραμματική απεικόνιση του Πρωτοκόλλου

(πηγή : CBD ABS Information Kit, 2011)

mes

Σκοπός του Πρωτοκόλλου

η θέσπιση ενός **διεθνούς νομικά δεσμευτικού πλαισίου**, με το οποίο θα καταστεί δυνατή η αποτελεσματική εφαρμογή του τομέα της ΠΚΟ σε περιφερειακό, εθνικό και τοπικό επίπεδο.

◆ το Πρωτόκολλο τέθηκε σε ισχύ στις **12 Οκτωβρίου 2014**

◆ Μέχρι σήμερα έχουν προσχωρήσει σε αυτό **100 κράτη**

◆ Το Πρωτόκολλο θεσπίζει **διεθνείς κανόνες** που διέπουν :

◆ την **πρόσβαση** στους γενετικούς πόρους και τις συναφείς παραδοσιακές γνώσεις,

◆ τον **καταμερισμό των οφελών**, καθώς και

◆ **μέτρα για τη συμμόρφωση των χρηστών.**

◆ Το πρωτόκολλο **δεν υποχρεώνει** τα μέρη να ρυθμίζουν την **πρόσβαση** στους γενετικούς πόρους τους και/ή σε παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με αυτούς.

◆ **Ωστόσο**, εάν έχουν ληφθεί μέτρα για την πρόσβαση, το πρωτόκολλο απαιτεί να θεσπίζονται σαφείς κανόνες από τις χώρες-παρόχους.

► Ο καταμερισμός των οφελών

- ◆ βασίζεται σε αμοιβαίως αποδεκτούς όρους (ΑΑΟ), οι οποίοι απορρέουν από συμβατικές συμφωνίες «παρόχων» και «χρηστών» (φυσικά ή νομικά πρόσωπα που αποκτούν πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και/ή στις συναφείς παραδοσιακές γνώσεις)
- ◆ Το Πρωτόκολλο απαιτεί από τα συμβαλλόμενα μέρη να θεσπίζουν μέτρα συμμόρφωσης (δηλαδή νόμους, διοικητικούς κανόνες ή άλλα μέσα πολιτικής), ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι χρήστες που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους συμμορφώνονται με τους κανόνες πρόσβασης που έχουν θεσπιστεί στις χώρες-παρόχους.

ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟΥΣ ΓΕΝΕΤΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΩΝ

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΡΘΡΟ 2

- πεδίο εφαρμογής του Πρωτοκόλλου δεν είναι μόνον οι γενετικοί πόροι αλλά **και τα παράγωγά τους** (αρ. 2 Πρωτοκόλλου), τα οποία συνήθως είναι πηγή περισσότερων οφελών.

ΑΡΘΡΑ 6 & 7 Πρόσβαση στους γενετικούς πόρους & την παραδοσιακή γνώση

- Κομβικές έννοιες οι **PIC & MAT**
- **(Prior Informed Consent & Mutually Agreed Terms)**
- “Συναίνεση μετά από πληροφόρηση”,
- “Αμοιβαία Αποδεκτοί Όροι”

ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 3 Χαρακτηριστικά της εθνικής Νομοθεσίας πρόσβασης

- να χαρακτηρίζονται από ασφάλεια δικαίου, σαφήνεια και διαφάνεια
- δίκαιοι και μη αυθαίρετοι κανόνες και διαδικασίες
- έκδοση σαφούς έγγραφης απόφασης με διαφάνεια και σε εύλογο χρόνο
- έκδοση άδειας
- σαφείς κανόνες και διαδικασίες για την απαίτηση αμοιβαία αποδεκτών όρων

ΕΠΙΠΕΔΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΓΕΝΕΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

2. ΕΝΩΣΙΑΚΟ

◆ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 511/2014

σχετικά με τα μέτρα συμμόρφωσης των χρηστών βάσει του Πρωτοκόλλου της Ναγκόγια για την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους στην Ένωση

Επικεντρώνεται στους 2 πυλώνες του Πρωτοκόλλου

Μέτρα για την πρόσβαση

Μέτρα για τη συμμόρφωση των χρηστών

ΕΠΙΠΕΔΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΓΕΝΕΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

2. ΕΝΩΣΙΑΚΟ

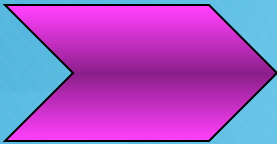
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 511/2014/ΕΕ

- ◆ Μέτρα όσον αφορά την πρόσβαση στην ΕΕ, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να θεσπίζουν τέτοια μέτρα, εφόσον το κρίνουν σκόπιμο.
- ◆ Τα μέτρα αυτά δεν ρυθμίζονται σε επίπεδο ΕΕ, όμως σε περίπτωση που έχουν καθιερωθεί, πρέπει να είναι σύμφωνα με τη λοιπή σχετική νομοθεσία της ΕΕ

Το μέρος του Πρωτοκόλλου για τη συμμόρφωση «μεταφέρεται» στο νομικό πλαίσιο της ΕΕ μέσω του κανονισμού 511/2014/ΕΕ.

Πυλώνας Της Πρόσβασης

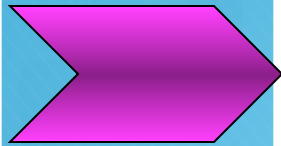
◆ Συναίνεση μετά από ενημέρωση

Δηλ. αδειοδότηση με όρους
εθνικού δικαίου της πρόσβασης

◆ Αμοιβαία Αποδεκτοί Όροι

(Οι ΓΠ χρησιμοποιούνται &
μεταβιβάζονται ΜΟΝΟΝ σύμφωνα
με ΑΑΟ)

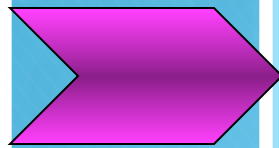
Πυλώνας Της Συμμόρφωσης των χρηστών

επιβάλλει
σε όλα τα συμβαλλόμενα
μέρη την υποχρέωση να
λαμβάνουν μέτρα που
εξασφαλίζουν ότι στην
περιοχή δικαιοδοσίας τους,
χρησιμοποιούνται μόνο
γενετικοί πόροι και σχετικές
παραδοσιακές γνώσεις
που **έχουν αποκτηθεί νόμιμα**.

Σημαντικό στοιχείο του Κανονισμού είναι και η πρόβλεψη ενός εθελοντικού εργαλείου - **συστήματος καταχωρισμένων συλλογών της Ένωσης (αρ. 5 & 8)**, προκειμένου να μειωθεί σημαντικά ο κίνδυνος χρήσης παρανόμως αποκτηθέντων γενετικών πόρων στην Ένωση.

Υποχρεώσεις
των χρηστών

Δήλωση δέουσας επιμέλειας :

◆ κατά το στάδιο της
χρηματοδότησης της έρευνας

&

◆ κατά το στάδιο της τελικής
ανάπτυξης ενός προϊόντος

Οι χρήστες φυλάσσουν τις πληροφορίες πρόσβασης και κατανομής για
20 χρόνια μετά από τη λήξη της περιόδου χρησιμοποίησης

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

- ◆ Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής – Η προέλευση των ΓΠ
 - ◆ Άσκηση από το κράτος κυριαρχικών δικαιωμάτων στους γενετικούς πόρους του.
 - ◆ **ΑΡΑ ο κανονισμός δεν εφαρμόζεται** στους γενετικούς πόρους που προέρχονται από περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας
- ◆ Οι χώρες-πάροχοι πρέπει να έχουν κυρώσει το πρωτόκολλο και να έχουν θεσπίσει μέτρα πρόσβασης σε γενετικούς πόρους
- ◆ Ο κανονισμός εφαρμόζεται μόνον στους γενετικούς πόρους από χώρες-παρόχους οι οποίες έχουν κυρώσει το πρωτόκολλο της Ναγκόγια και έχουν καθιερώσει εφαρμόσιμα μέτρα πρόσβασης

◆ Χρονικό πεδίο εφαρμογής

- ◆ Ο κανονισμός ΠΚΟ της ΕΕ ισχύει από τις **12 Οκτωβρίου 2014**, ημερομηνία κατά την οποία το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια τέθηκε σε ισχύ για την Ένωση.
- ◆ Οι γενετικοί πόροι για τους οποίους δόθηκε πρόσβαση πριν από την ημερομηνία αυτή δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, ακόμη και εάν η χρησιμοποίησή τους έλαβε χώρα μετά τις 12 Οκτωβρίου 2014 (άρθρο 2 παράγραφος 1 του κανονισμού).
- ◆ **ΕΠΟΜΕΝΩΣ**, ο κανονισμός εφαρμόζεται μόνον στους γενετικούς πόρους για τους οποίους δόθηκε πρόσβαση από τις 12 Οκτωβρίου 2014.
- ◆ **Δεν προβλέπεται δηλ. αναδρομική εφαρμογή του.**

◆ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

◆ Οι ανθρώπινοι γενετικοί πόροι

◆ Το εμπόριο και οι ανταλλαγές γενετικών πόρων ως βασικών προϊόντων (π.χ. γεωργικά, αλιευτικά ή δασοκομικά προϊόντα, είτε για άμεση κατανάλωση είτε ως συστατικά, π.χ. σε τρόφιμα και ποτά)

◆ Το Πρωτόκολλο δεν ρυθμίζει θέματα σχετικά με το εμπόριο, αλλά ισχύει μόνον για τη **χρησιμοποίηση** των γενετικών πόρων.

◆ Εφόσον δεν υπάρχει έρευνα και ανάπτυξη σχετικά με τους γενετικούς πόρους (και, ως εκ τούτου, ουδεμία χρησιμοποίηση κατά την έννοια του Πρωτοκόλλου), ο κανονισμός δεν εφαρμόζεται.

- ◆ Ο κανονισμός μπορεί να εφαρμόζεται στους γενετικούς πόρους της χώρας-παρόχου οι οποίοι ανήκουν σε πρόσωπα του ιδιωτικού δικαίου, για παράδειγμα **ιδιωτικές συλλογές**.
- ◆ **ΑΡΑ**, ο Κανονισμός εφαρμόζεται σε γενετικούς πόρους που ανήκουν είτε σε ιδιωτικό είτε σε δημόσιο φορέα.
- ◆ **Παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με γενετικούς πόρους**
 - ◆ πρέπει να αφορούν τη χρήση των εν λόγω πόρων και να καλύπτονται από τις σχετικές συμβατικές συμφωνίες.
- ◆ **Προσωπικό πεδίο εφαρμογής** : Ο κανονισμός ισχύει για όλους τους χρήστες
- ◆ **Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής** : Ο κανονισμός ισχύει για τη χρησιμοποίηση στην ΕΕ

Έναρξη
ισχύος
του
Πρωτοκόλλου
για την ΕΕ

◆ η 12^η Οκτωβρίου 2014
(επίσημη
εφημερίδα ΕΕ
της 27ης-9-2014)

◆ Ειδικότερα όμως τα **αρ. 4**
(υποχρεώσεις των χρηστών/
Δέουσα Επιμέλεια), **7 &**
9 (παρακολούθηση & έλεγχοι
συμμόρφωσης των χρηστών)
εφαρμόζονται μετά ένα έτος
από την ημερομηνία έναρξης
ισχύος του Πρωτοκόλλου
για την ΕΕ (**δηλ. 13-10-2015**)

◆ Επίσης προβλέπεται ότι έως τις **11-6-2015** τα κράτη μέλη κοινοποιούν τους κανόνες και τις **διατάξεις σχετικά με τις κυρώσεις** που ισχύουν σε περίπτωση παράβασης των άρ. 4 (υποχρεώσεις των χρηστών) και 7 (παρακολούθηση της συμμόρφωσης των χρηστών) και αναλαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα διασφάλισης της εφαρμογής τους.

ΕΠΙΠΕΔΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΓΕΝΕΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

2. ΕΝΩΣΙΑΚΟ

◆ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 2015/1866

◆ εκδόθηκε στις 13
Οκτωβρίου 2015

◆ τέθηκε σε ισχύ στις 9
Νοεμβρίου 2015

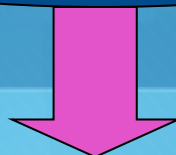
- ◆ Ο κανονισμός ΠΚΟ της ΕΕ συμπληρώνεται με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/1866 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 511/2014 όσον αφορά το μητρώο συλλογών, την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των χρηστών και τις βέλτιστες πρακτικές
- ◆ Οι χρήστες που αποκτούν γενετικούς πόρους από συλλογή η οποία περιλαμβάνεται στο μητρώο θεωρείται ότι έχουν επιδείξει τη δέουσα επιμέλεια όσον αφορά την αναζήτηση πληροφοριών.
- ◆ **ΕΙΣΑΓΕΤΑΙ «Τεκμήριο δέουσας επιμέλειας» για το μητρώο των συλλογών**

- ◆ Προκειμένου να εξασφαλιστούν **ενιαίοι όροι** για την εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των χρηστών, απαιτούνται λεπτομερείς κανόνες όσον αφορά, αφενός,
- ◆ τις δηλώσεις που πρέπει να υποβάλλουν οι **δικαιούχοι χρηματοδότησης για έρευνα** η οποία περιλαμβάνει χρησιμοποίηση γενετικών πόρων και παραδοσιακών γνώσεων που συνδέονται με γενετικούς πόρους και, αφετέρου,
- ◆ τις δηλώσεις που πρέπει να υποβάλλουν **οι χρήστες κατά το στάδιο της τελικής ανάπτυξης προϊόντος** το οποίο αναπτύχθηκε με τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων και παραδοσιακών γνώσεων που συνδέονται με γενετικούς πόρους.

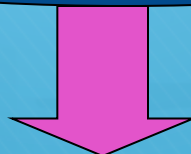
- ◆ Τόσο ο κανονισμός 511/2014 της ΕΕ όσο και ο εκτελεστικός κανονισμός 2015/1866 εφαρμόζονται άμεσα σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, ανεξάρτητα από την κατάσταση της κύρωσης του πρωτοκόλλου της Ναγκόγια στα διάφορα κράτη μέλη.

3. ΕΘΝΙΚΟ

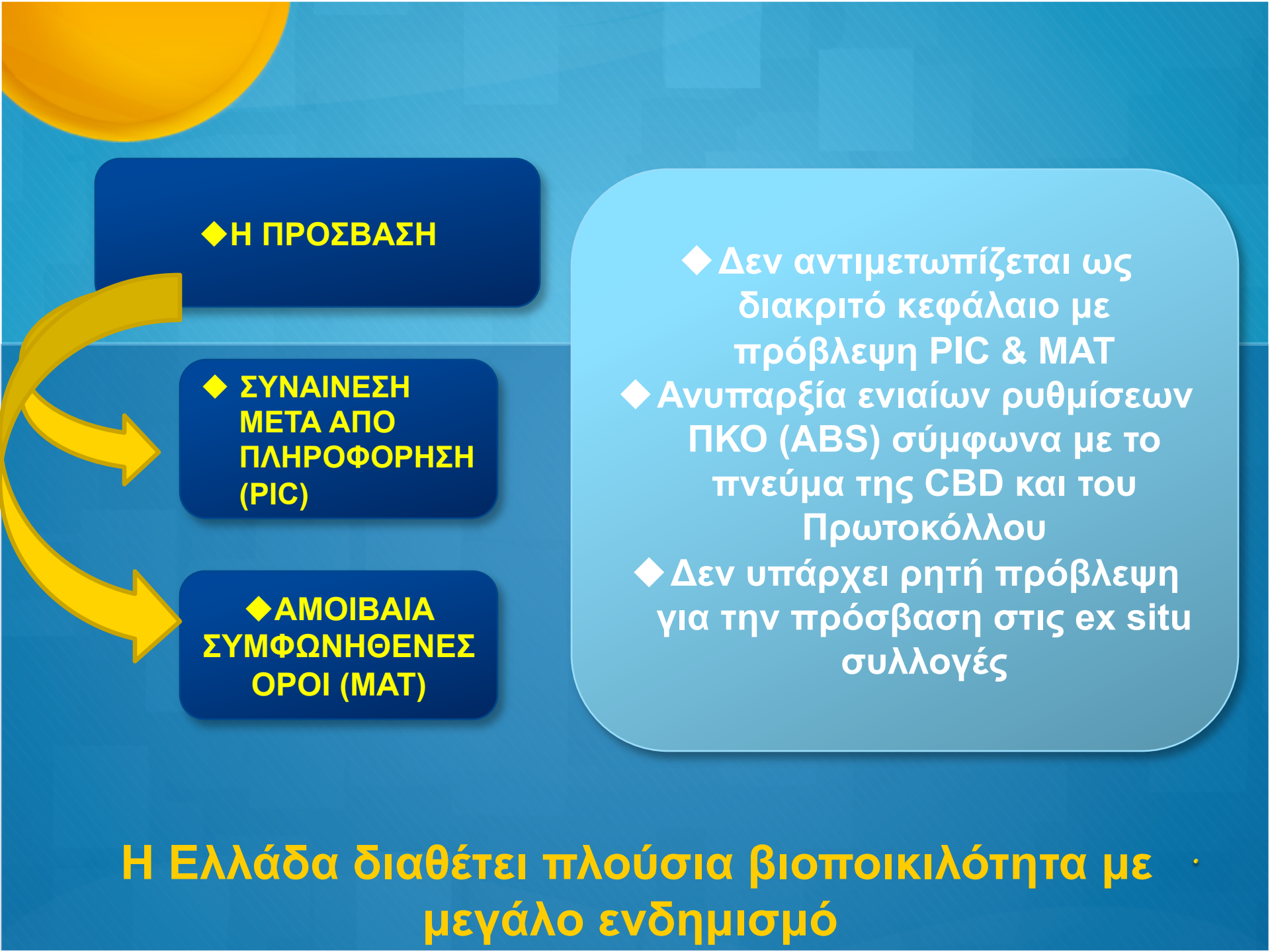
Σύνταγμα, αρ. 24.1
Προστασία φυσικού & πολιτιστικού
Περιβάλλοντος και **ΑΡΑ** της βιοποικιλό-
τας και των γενετικών πόρων

Δασική νομοθεσία
ΠΔ 67/1981
Ν. 1650/1986 (αυτοφυής χλωρίδα & άγρια πανίδα)
ΠΔ 80/1990 (Φυτικό γενετικό υλικό)

Ν. 3937/2011
Γενετικοί πόροι

◆ Η ΠΡΟΣΒΑΣΗ

◆ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ (PIC)

◆ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΥΜΦΩΝΗΘΕΝΕΣ ΟΡΟΙ (MAT)

- ◆ Δεν αντιμετωπίζεται ως διακριτό κεφάλαιο με πρόβλεψη PIC & MAT
- ◆ Ανυπαρξία ενιαίων ρυθμίσεων ΠΚΟ (ABS) σύμφωνα με το πνεύμα της CBD και του Πρωτοκόλλου
- ◆ Δεν υπάρχει ρητή πρόβλεψη για την πρόσβαση στις ex situ συλλογές

**Η Ελλάδα διαθέτει πλούσια βιοποικιλότητα με
μεγάλο ενδημισμό**

Η ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

◆ κατηγοριοποιημένη
προσέγγιση των **αδειών**
επιστημονικής έρευνας και της
αντίστοιχης αδειοδοτούσας
αρχής (Ν. 3937/2011)

- ◆ Ρυθμίσεις ΠΔ 67/1981
- ◆ Ν. 2055/1992 CITES
- ◆ ΠΔ 80/1990
- ◆ ΚΥΑ για NATURA 2000

Προϋπόθεση έκδοσης της άδειας αποτελεί, επίσης, σύμφωνα με το αρ. 11 Ν. 3937/2011 η **παραίτηση από δικαιώματα δικαιοχρησίας που προκύπτουν προς όφελος του Δημοσίου (ατελής μορφή ΜΑΤ)**

- ◆ για είδη και οικοτόπους (αρμοδιότητα πρώην ΥΠΕΚΑ/νυν ΥΠΕΝ),
- ◆ για προστατευόμενα αγροτικά είδη, φυλές, ποικιλίες (αρμοδιότητα ΥΠΑΑΤ),
- ◆ για άγρια είδη και συγγενή καλλιεργούμενων (αρμοδιότητα ΥΠΑΑΤ/Διεύθυνση Χωροταξίας και προστασίας Περιβάλλοντος μετά από σύμφωνη γνώμη της Εθνικής Τράπεζας Φυτογενετικού Υλικού)
- ◆ για την περίπτωση των **ενδημικών ειδών** η σχετική άδεια εγκρίνεται από την αρμόδια Διεύθυνση του ΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ

- ◆ Περίπλοκο σύστημα
- ◆ Αποθάρρυνση ξένων ερευνητών

- ◆ Απουσία ενός ενιαίου και ολοκληρωμένου συστήματος ρυθμίσεων για την έρευνα
- ◆ Παράλληλη ισχύς διάσπαρτων διατάξεων
- ◆ Απουσία μιας ενιαίας αδειοδοτούσας Αρχής

- ◆ **ΠΡΟΤΑΣΗ για τη σύσταση «Εθνικής Αρχής/Επιτροπής για τη Βιοποικιλότητα» με συμμετοχή των υπουργείων ΥΠΕΝ, ΥΠΑΑΤ, Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής και Εξωτερικών»**

Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΓΕΝΕΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

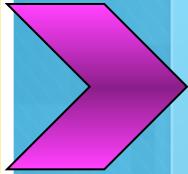
Άρθρο 15 Ν. 3937/2011

Εκκρεμεί μέχρι σήμερα η
έκδοση της ΚΥΑ.....

«το σύνολο των γενετικών πόρων της Ελλάδας λογίζεται ως **προστατευόμενο εθνικό κεφάλαιο**. Η χρήση του δε υπόκειται στους όρους και περιορισμούς, για την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους, καθώς και το δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των ωφελειών που προκύπτουν από τη χρήση τους..... Η χρήση των γενετικών πόρων ρυθμίζεται με κοινή απόφαση των ΥΠΑΑΤ και ΥΠΕΚΑ»

Η
Εθνική
Στρατηγική
για τη
Βιοποικιλότητα

◆ Για 15 χρόνια + Σχέδιο δράσης 5 ετίας

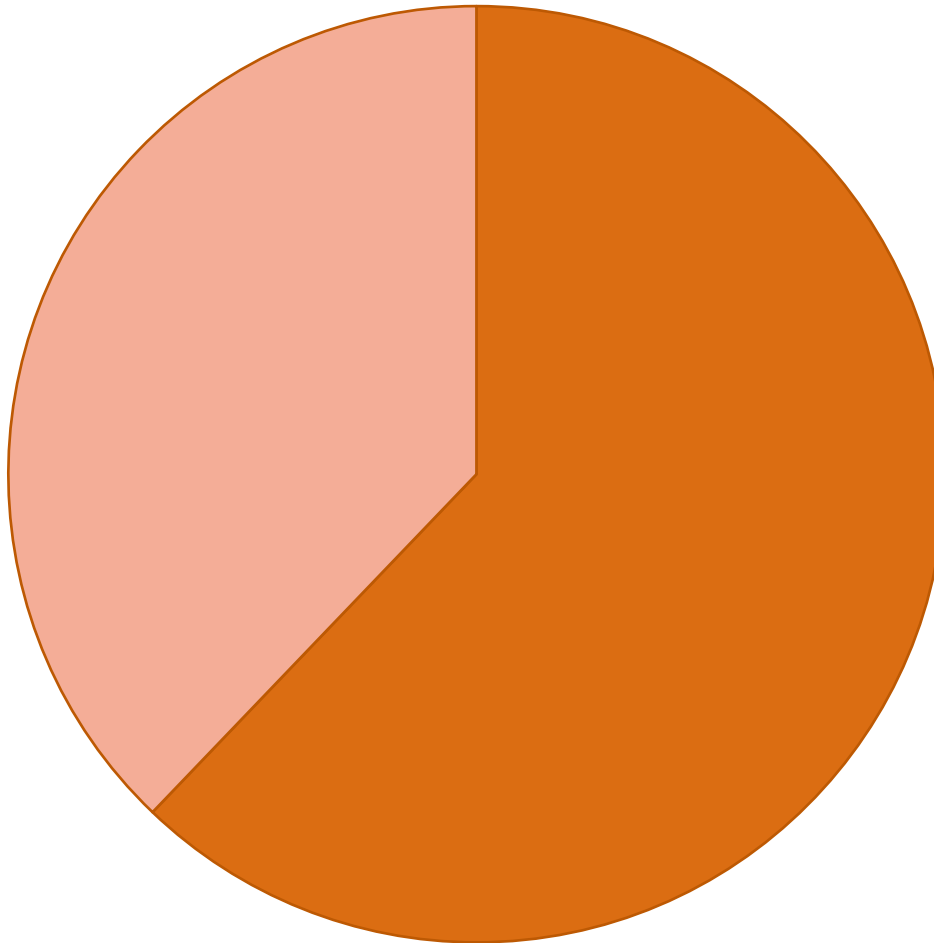
◆ Εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 40332/27.08.2014 Απόφαση του τότε Υπουργού ΠΕΚΑ περί «Έγκρισης Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα για τα έτη 2014-2029 και Σχεδίου Δράσης πενταετούς διάρκειας» (ΦΕΚ Β' 2383/8-9-2014).

◆ Αφιερώνεται ιδιαίτερο κεφάλαιο για τους Γενετικούς πόρους (Γενικός Στόχος 4)

◆ Εξειδικεύεται με 4 ειδικούς στόχους ένας από τους οποίους είναι και η ανάγκη Θεσμοθέτησης Δικαίου Πρόσβασης και Κατανομής των Οφελών.

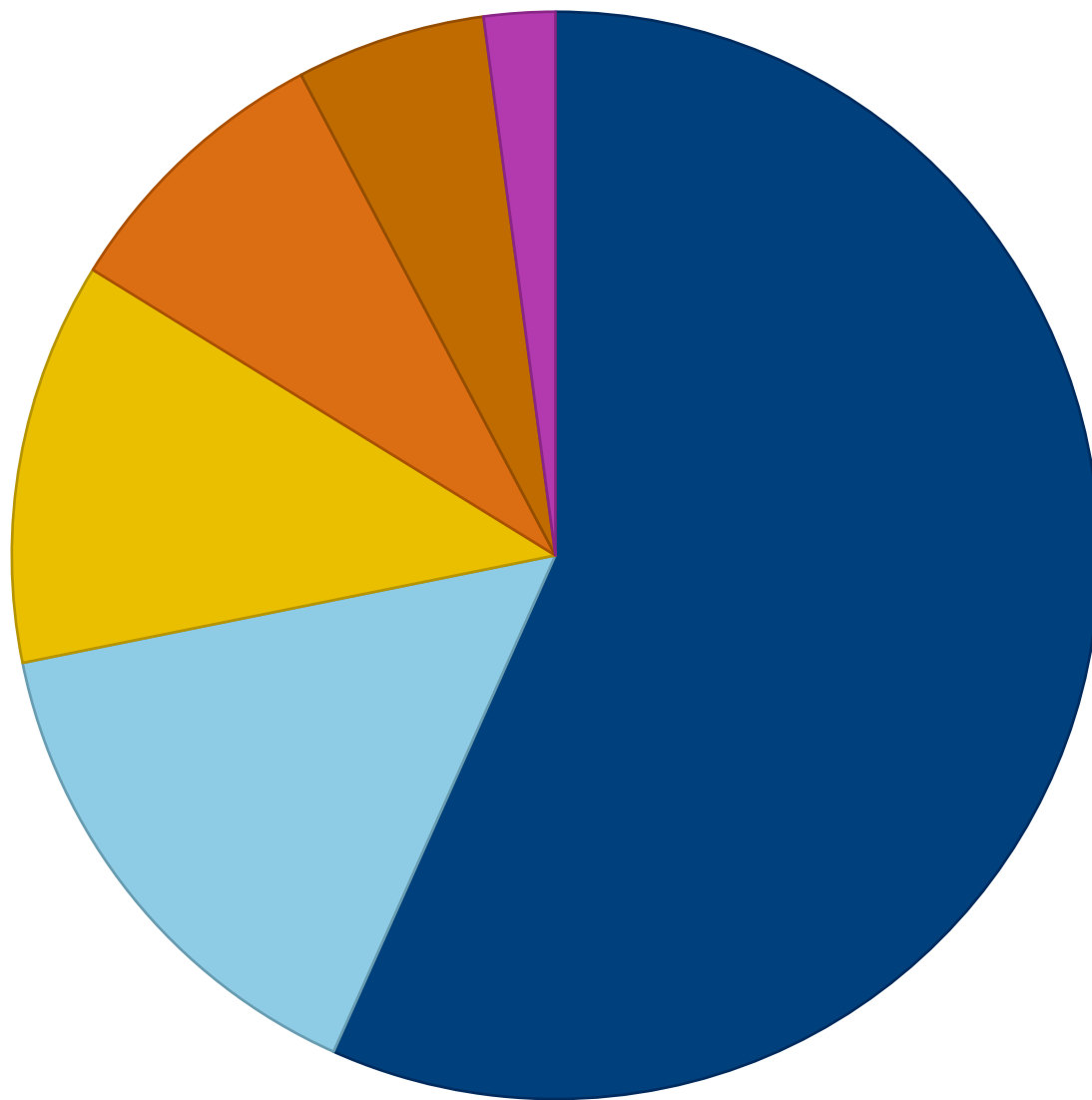
Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

- **100** Συμβαλλόμενα μέρη – **98** μη συμβαλλόμενα μέρη
- **161** χώρες έχουν δηλώσει εθνικά εστιακά σημεία ABS (National Focal Points)
- **43** χώρες έχουν δηλώσει Αρμόδιες Εθνικές Αρχές (Competent National Authorities)
- **34** χώρες έχουν δημοσιεύσει νομοθετικά, διοικητικά ή μέτρα πολιτικής για το ABS
- **24** χώρες έχουν αναρτήσει εθνικούς ιστότοπους και εθνικές βάσεις δεδομένων
- **16** χώρες έχουν δηλώσει εθνικά σημεία ελέγχου (Checkpoints)
- **6** χώρες έχουν υποβάλει Διεθνή Πιστοποιητικά Συμμόρφωσης (Internationally Recognized Certificates of Compliance)

■ **PARTIES**

■ **NON PARTIES**

■ **National Focal Points**

■ **Competent National Authorities**

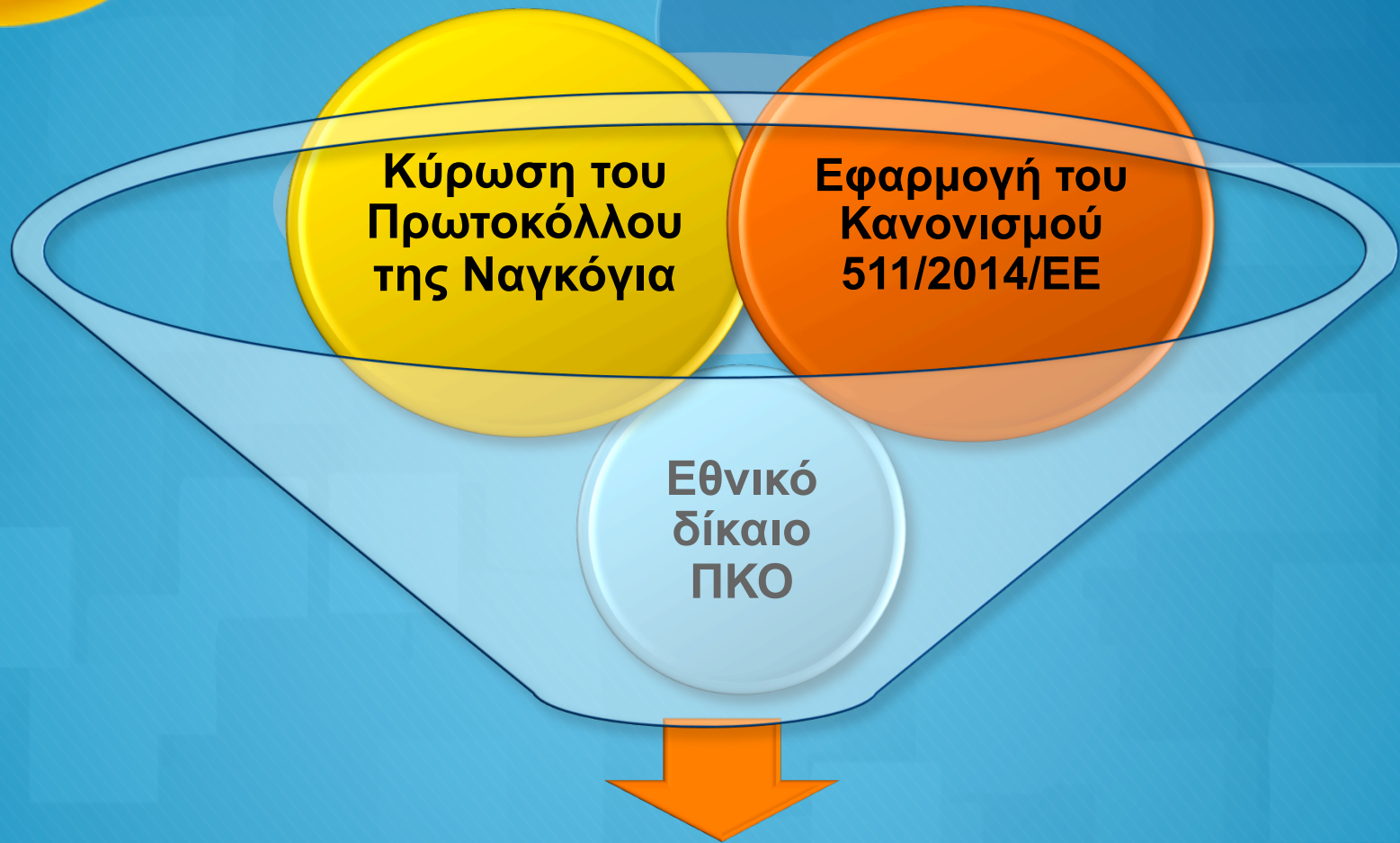
■ **Legislative, Administrative & Policy ABS Measures**

■ **National Sites & Databases**

■ **Checkpoints**

■ **Internationally Recognised Certificates of Compliance**

ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ – ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ – ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

Αποτελεσματικό σύστημα
προστασίας, διοικητικής
οργάνωσης και διακυβέρνησης
των γενετικών πόρων ως
εθνικού κεφαλαίου

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!